

Tento předpis zákona jest podpůrným pro případ, že by nebylo lze splniště vyvoditi z povahy a účele právního jednání. Tomu však v případě, o nějž tu jde, tak není, dlužno proto pokládati Mariánské Lázně za splniště a žalovaný jest povinen platiti v měně československé.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

### Důvody:

Ve věci samé sdílí dovolací soud právní stanovisko soudu odvolacího a přidává se k jeho zevrubnému a vhodnému odůvodnění. Správně poukázal odvolací soud k tomu, že bez ohledu k státní příslušnosti sporných stran dlužno v jediné rozhodné otázce po místu splnění vycházeti z ustanovení § 905 obč. zák. v doslovu III. dílčí novely, poněvadž jest obecně známo, že toto ustanovení platí dosud jak v republice československé, tak v republice rakouské. Dle tohoto zákonného předpisu řídí se splniště smluvního závazku v první řadě úmluvou, a, není-li, jako v tomto případě, o plnění úmluvy, povahou neb účelem jednání. V daném případě jde o nájemní smlouvu o tuzemské nemovitosti. Dle přirozené povahy věci jest a může býti pro závazek pronajímatelův plništěm pouze a jediné místo, kde jest nemovitost, daná do nájmu, tudíž tuzemsko. Tímto místem řídí se, není-li jiné úmluvy, dle povahy věci i plniště pro závazky nájemníkovy. To rozumí se pro nájemníkův závazek, věc po skončení nájmu vrátiti, samo sebou, platí však i pro závazek ku zaplacení činže. Vždyť činže jest úplatou a ekvivalentem za nájemné užívání předmětu. Hodnota nájemného užívání předmětu řídí se hospodářskými, zejména pak valutovými poměry v místě, kde najatý předmět se nachází, v měně tohoto místa zapravuje pronajímatel z pronajatého předmětu daně reální a hradí jinaká břemena, jež ho jako vlastníka pronajatého předmětu postihují. Příčilo by se zajisté vši slušnosti, by kursovní difference valutové byly jednou na prospěch té a podruhé oné strany. Než i dle dalšího obsahu § 905 obč. zák. nutno dospěti k témuž důsledku. Místnosti byly žalovaným najaty ku provozování odštěpného závodu. Zda-li jich žalovaný k tomuto účeli skutečně používal a používá, čili nic, jest lhostejno. Placení činže z najatých místností jest nákladem obchodním, vzniknuvším v odštěpném závodě, jeho splništěm jest místo odštěpného závodu. Nelzeť slovem »závod« (Niederlassung) rozuměti jen závod hlavní, nýbrž i závod odštěpný, poněvadž i tento jest středem právních vztahů a hospodářské činnosti a úmysl zákona jest ten, že tam, kde někdo hospodářskou činnost buď výlučně neb částečným, přesně vyhraněným způsobem soustřeďuje, má též plniti, co v této činnosti na sebe byl vzal.

Čís. 778.

**Lhůta §u 575, poslední odstavec c. ř. s. neplatí, je-li exekučním titulem rozsudek dle §u 569 c. ř. s.**

(Rozh. ze dne 23. listopadu 1920, R II 348/20.)

Vymáhající věřitel domáhal se podáním ze dne 10. září 1920, by povolena byla exekuce nuceným vyklizením pachtovaného mlýna na základě rozsudku ze dne 22. července 1920, jenž byl navrhovateli doručen dne 10. srpna 1922. Soud první stolice exekuci povolil. — Rekursní soud návrh zamítl. Důvody: Stížnost jest odůvodněnou, pokud uplatňuje, že rozsudek pro opožděné zahájení exekuce pozbyl ohledně výroku, nařizujícího vyklizení mlýna, platnosti. Dle § 575 c. ř. s. nutno exekuci na základě výpovědí, příkazů ku vydání neb převzetí najatých nemovitostí a na základě rozsudků, o tom vydaných, navrhnouti do 14 dnů po stanovené lhůtě ku vyklizení, jinak výpovědi ty, příkazy a rozsudky, mimo výrok o útratách, stanou se neplatnými. V tomto případě byla rozsudkem stanovena lhůta ku vyklizení na osm dnů, uplynula tedy 19. srpna 1920 a 14denní další lhůta, v níž bylo lze vésti exekuci vyklizením, uplynula 2. září 1920. Toho dne přestal rozsudkový výrok o vyklizení býti platným a vykonatelnost rozsudku omezila se na útraty. Mohlo by se sice zdáti pochybným, zdali předpis § 575 c. ř. s. se vztahuje také na rozsudky vydané přímo na základě žaloby, neboť třetí odstavec cit. paragrafu zmiňuje se výslovně jen o rozsudcích vydaných o námitkách proti výpovědem a příkazům k odevzdání pronajmutého předmětu, ale že tomu tak jest, jde na jevo jednak z §§ 574 a 567 posl. odstavec c. ř. s., v nichž žaloby na vyklizení a vydané o nich rozsudky kladou se na roveň výpovědem a příkazům ku odevzdání najatého předmětu, jednak ze srovnání § 575 c. ř. s., § 569 c. ř. s. a 1114 obč. zák. Kdežto dle §u 1114 obč. zák. nájem se mlčky obnovil, pokračoval-li nájemník v užívání a pronajímatel to trpěl, ustanovuje § 569 c. ř. s., že smlouva pokládá se za mlčky obnovenou, nepodá-li pronajímatel do 14 dnů žaloby na vyklizení, a stejně pokládá se dle § 575 c. ř. s. obnova smlouvy za mlčky nastalou, nebyla-li zahájena do 14 dnů exekuce. Předpisy §§ 569 a 575 c. ř. s. jsou jen doplňkem materielněprávního předpisu § 1114 obč. zák. a dle úmyslu zákonodárce platí § 575 c. ř. s. pro všechny případy, kde povinnost, najatý předmět odevzdati, byla soudně vyslovena. Opožděným podáním exekučního návrhu obnovil se tedy pacht dle § 1115 obč. zák. mlčky na jeden rok, rozsudek z 22. července 1920. přestal býti vykonatelným a exekuce nuceným vyklizením byla bez exekučního titulu tedy nesprávně povolena.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

### Důvody:

Rozhodnutí o dovolací stížnosti závisí na zodpovězení otázky, zdali lhůta posledního odstavce §u 575 c. ř. s., kterou vykonatelnost exekučních titulů tam uvedených, jest obmezena na 14 dní, platí také pro rozsudky vydané o žalobách na vrácení nebo zpětvzetí nájemního předmětu ve smyslu § 569 c. ř. s. Oproti napadenému usnesení, v němž bylo k otázce této přisvědčeno, uvádí se v dovolací stížnosti, že ustanovení § 575 c. ř. s., jsouc předpisem jedinečným, nesmí býti rozšiřováno na případy jiné, v něm neuvedené a, že by zákonodárce, kdyby byl chtěl vázati platnost všech exekučních titulů, získaných ve sporech nájemních, na 14denní lhůtu, dozajista byl to jasně vyslovil. Stížnost jest odůvodněna. Dle motivů ku vládní předloze civilního soudního řádu měla býti ustanovením po-

sledního odstavce § 575 c. ř. s. rozřešena otázka, v judikatuře do té doby sporná, jak dlouho trvá vykonatelnost soudních výpovědí nebo příkazů na vyklizení a případných rozsudků, v těchto věcech vydaných. Dle odchýlných nálezů bývalého c. k. nejvyššího soudu vídeňského — viz jmenovitě rozhodnutí uveřejněná ve sbírce Gl. U. W. čísla 9009, 10.047, 10.619, 11.337, 11.943 a 12.591 — byla vykonatelnost zmíněných exekučních titulů, o nichž jednaly §§ 8 a 11 cís. nařízení ze dne 16. listopadu 1858 čís. 213 ř. zák. jednak obmezena na lhůty, v § 19 cit. cís. nařízení uvedené, — jinak se mělo za to, že nájemní smlouva byla mlčky obnovena ve smyslu § 1114 obč. zák., — jednak byla jim přiznána vykonatelnost i po uplynutí těchto lhůt a bylo zůstaveno povinné straně v takovýchto případech, by se proti povolené exekuci bránila žalobou opoziční. O exekuční titul §u 22 cit. cís. nařízení, kterážto zákonné ustanovení jest skoro doslova totožné s předpisem § 569 c. ř. s., se nejednalo, jelikož bylo zřejmo, že včasným podáním žaloby ať již pronájemcem nebo nájemcem na vrácení nebo zpětvzetí nájemního předmětu ve lhůtě § 22 citovaného císařského nařízení po skončení nájemní smlouvy byla odstraněna domněnka, že poměr nájemní byl ve smyslu § 1114 obč. zák. mlčky obnoven. Z účelu, sledovaného předpisem posledního odstavce § 575 c. ř. s., jenž, jak v důvodové zprávě k civilnímu soudnímu řádu se výslovně ještě praví, měl býti jaksi doplňkem normy § 569 c. ř. s., totiž aby byly odstraněny pochybnosti ohledně domněnky § 1114 obč. zák. (obnovení smlouvy mlčky), plyne, že lhůta 14denní k vedení exekuce se na rozsudky vydané o žalobách § 569 c. ř. s. nevztahuje, neboť vzniku domněnky, že byla nájemní smlouva mlčky obnovena, bylo zabráněno již tím, že byla žaloba na vrácení nebo zpětvzetí nájemního předmětu podána ve lhůtách v § 569 c. ř. s. blíže uvedených ovšem předpokládajíc, že bylo o žalobě jednáno a rozsudek o ní vynesena. Poněvadž dle toho tento účel, sledovaný v § 575 c. ř. s. posl. odstavcem obmezením vykonatelnosti exekučních titulů na lhůtu 14denní při rozsudcích § 569 c. ř. s. odpadá, není třeba, by vykonatelnost jich časově byla obmezena a jest věci povinné strany, by se proti povolení exekuce bránila případně žalobou opoziční. Odvolání se rekursního soudu na ustanovení § 573 c. ř. s. ničeho nedokazuje, jelikož jest jím upraven pouze počátek lhůty ku vedení exekuce, nikoli otázka, jak dlouho jest exekuční titul vykonatelným. Proto jest závěr rekursního soudu, že předpis § 575 posl. odstavce c. ř. s. platí pro všechny případy, v nichž povinnost, najatý předmět odevzdati, byla soudně vyslovena, právně mylný a bylo následkem toho vyhovujíc dovolací stížnosti, obnoviti usnesení prvního soudu.

### Čís. 779.

**Žalobu, již uplatňuje se obligační nárok na nemovitost, nelze knihovně poznamenati.**

(Rozh. ze dne 23. listopadu 1920, R II 377/20.)

Žalující firma žádala za knihovní poznámku žaloby, již se domáhala zjištění, že kupní smlouva, se žalovaným uzavřená, jest platna a že žalovaný jest povinen ji dodržeti a vyhotoviti vkladu schopnou kupní smlouvu.